

dokopali do spoznanja resnice, utrjevanje dijakov v veri in izvrševanje dobrih del. Druga organizacija pod naslovom »življenje« pa širi češčenje Matere božje ter hoče versko preurediti družine po vzoru Svete družine. Zgled Matere božje naj bi grškemu ljudstvu pokazal, kako lepo je družinsko življenje, če je pod varstvom Matere božjega Zveličarja!

Mrzlično oboroževanje Rusije. Rusija je uvedla v sedemdnevno tedno osemurni delavnik. Z novim zakonom je prepovedano vsako svojevoljno menjavanje zaposlitve ali selitev iz enega v drugo podjetje. Plače delavcev ostanejo kljub podaljšanemu delovnemu času in spremenjenim razmeram dosedanje. Pospešitev dela gre za tem, da se napno vse sile za povečanje vojne industrije. Rdeča armada, pomorstvo in brodogradnja potrebujejo nujno več tankov, več letal, več topov, več granat, več bencina in lokomotiv. Vse to je potrebno za obrambo Rusije.

Japonski apetit po francoskih in holandskih kolonijah. Prvi, ki so se lotili koj po zlomu Francije njenih kolonij, so bili Japonci. Japonske čete, ki se že nekaj let vojskujejo na Kitajskem, so vdrla v francosko Indokino, ki meji na Kitajsko na jugu. Prodrle so nekaj sto kilometrov v notranjost in niso našle nikjer na resen odpor. Francija ni vzdrževala

la v Indokini nobenih vojskih sil, razen policijskih, ki se Japoncem ne morejo uspešno postaviti v bran. Obstojna resna nevarnost, da bodo Japonci brez posebnih težav zasedli vso Indokino. Zdi se tudi, da delajo Japonci v popolnem sporazumu z Nemčijo in Italijo, ki sta jim prepustili na Daljnem vzhodu proste roke. Dalje stopajo Japonci očitno na plan z zahtevo o popolni neodvisnosti južnovzhodne Azije od evropskih sil. Za Japonce je napočil trenutek, ko lahko uresničijo svoje stare

težnje. Japoncem gre tudi za Holandsko Indijo, katere po padcu Holandije ne sme pasti v roke kaki evropski velesili. Iz pisanja japonskih listov je mogoče razbrati, da se bo Japonska popolnoma priključila osi Rim-Berlin in igrala veliko vlogo tudi v primeru spopada Nemčije z Rusijo. Zedinjene države Severne Amerike stoje zaenkrat tudi še ob strani in še niso zavzele nobenega stališča do najnovejših japonskih osvajalnih korakov v francoski Indokini ter glede Holandske Indije.

Položaj Italije v Afriki

Prve italijanske kolonije v Afriki

Afriški svet je bil že porazdeljen, ko je začela Italija po svoji zemljepisni legi upravičeno obračati oči proti Afriki. Najprej ji je uspelo, da se je usidrala na ozki obmorski obali v Eritreji ob Rdečem morju in v puščavski Somaliji med angleško Kenijo in rtom Guardafui. Nadaljnji vojaški poskus te kolonije razširiti, je propadel, ker je bil italijanski general Baratieri od abesinskega cesarja Menelika premagan.

Šele leta 1912. je italijanska kolonialna misel zopet oživelila ter pritisknila v ospredje. Italija je začela vojno s Turčijo. Ob tej priliki

si je priborila Tripolis in Kirenajko, morsko obalo med francoskim Tunisom in Egiptom. Enkrat priboreno obalo je širila Italija dalje proti jugu v puščavo in je iztrgala arabskim plemenom veliki oazi (zelen otok v puščavi) Mursuk in Kufra. Osvojena pokrajina je segala do 1000 km v notranjost Afrike, meja napram Egiptu je dolga celo 1300 km, obljubljena pa je bila samo morska obala. Vse ostalo je zavzemala Libijska puščava.

Obramba italijanske Libije

Od leta 1913. naprej so Italijani izvršili po teh puščavah ogromno kolonialno delo. Me-

Italijanski prestolonaslednik Umberto nadzira čete v polni bojni opremi. Umberto je poveljnik severnega armadnega zbora

Iz Abesinije pregnani cesar Haile Selassie zopet stopa v ospredje. Upa namreč, da bo zopet zasedel abesinski prestol

Znamenita pariška Sacre-Coeur cerkev na Mont Martru v Parizu. Pred predajo Pariza je bila vedno polna molilcev

Orjaški kip, ki je bil postavljen v francoskem pristanišču Boulogne kot spomin na izkrcanje angleških čet med svetovno vojno

oblek. Posebna določba je končno odredila, da ženske v mestu in njegovi bližnji okolici ne smejo uporabljati voz. Konji so bili tedaj potrebni vojaški in isto tako vsa mogoča vozila, tako da je vsaka vožnja civilistov pomenila trošenje dragocenih vojskih potrebščin. Šele po dvajsetih letih, ko rimski imperialni sili ni pretila nobena nevarnost več, so te zakone razveljavili. Ženske so bile tega seveda vesele.

Najstarejši top. Najstarejši ladijski top na svetu so ujeli nedavno ribiči iz Calaisa ob severni francoski obali v svoje mreže. Dolg je nekaj več nego meter, a ko so ga očistili rje, so opazili, da je bil še nabit. V cevi sta bila amonit in s konopljevinno obložena svinčena

druge niso hoteli. Večkrat že sem jih vprašala, ali naj pišem Tebi, da bi Ti prišla. Pa jim ni po volji. Ni potreba, pravijo, češ da jim gre že na bolje. Zdi se mi, da se bojijo novih prepričkov s Končnikom, če bi se Ti vrnila. Ker sem zdaj toliko s Tvojim očetom, jim večkrat pripovedujem o Tebi, kako hudo Ti je. Dejala sem jim tudi, da Te v testamentu ne smejo pozabiti. Nato so mi rekli, da so testament že spisali in ga ne bodo spreminjali in da niso tako bogati, kakor ljudje mislijo, in da morajo tudi za naslednika skrbeti, da se ne bo na prazno usedel; nekaj malega da so Ti itak tudi še namenili. Tvojega brata Urha se bojijo — tako se meni zdi, Urh — to Ti moram reči — pa je Tebi nasproten.

Tu neki dan pa so kar sami začeli, češ da bi že šele radi zate tudi kaj storili, pa ko jim je roka trda in ne morejo pisati. Svetovala sem jim, naj pokličejo tri zanesljive priče in naj pred njimi povejo svojo voljo. Popoldne je prišel moj ženjin doktor Silan nanje gledat. S tem so se zmenili, naglo je odšel in ko se je čez pičlo uro vrnil, so prišli za njim gospod župnik in čez nekaj časa še Špetinov Matija. Kvečjemu pet minut so bili ti trije pri očetu sami v sobi. Ko so prišli od njih, se je Špetinov Matija držal, kakor da je grenko vodo pil, onadva pa se nista ne s pogledom izdala. Da so Ti oče nekaj odmenili, to je gotovo. Prav dosti ne bo — tisoč goldinarjev pa upam, morda tudi dva tisoč... Več Ti

danes ne morem pisati, ker moram zdaj k očetu. Napiši jim nekaj kratkih prisrčnih besed! Ne omenjaj pa prejšnjih razprtij, tudi se ne zahvaljuj in ne izdajaj se, da o tem testamentu kaj veš! Toliko napiši, da jim izpričaš svojo otroško vdanost... In še enkrat: zaradi očetovega zdravja si lahko čisto mirna! Zdaj ni nobene nevarnosti.

Prisrčno Te pozdravlja

Tvoja Trezika.*

*Brezje dne 1. novembra 1890.

Ljuba Trezika!

Ne zameri, da Ti na Tvoje ljubo pismo šele danes odgovarjam! Vest o očetovi bolezni me je hudo zadela. Ker mi medtem nisi pisala, da bi se jim bilo poslabšalo, sem spet nekoliko pomirjena. Včeraj sem očetu pisala; upam, da sem pravo zadela. Tebi se prisrčno zahvalim za vso ljubezen in dobroto. Bolj ko denar, ki so mi ga oče morda zapisali, me veseli Tvoje prijateljstvo. Zaradi sebe se denarja itak ne veselim, ampak kvečjemu zaradi otrok. Upam namreč, da se bom kmalu postavila na svoje noge...

Zdaj poslušaj, zakaj Ti nisem takoj odgovorila! Tudi tu smo marsikaj hudega doživeli. Dne 24. oktobra je

sti Tripolis in Benghasi, ki sta bili pod Turki zapušteni, sta se do danes razvili pod italijansko oblastjo v prav pomembni pristanišči ob afriški severni obali.

Za to afriško znatno izboljšano in kolonizirano posest se je začela Italija bati, ko je postalo v nekaj letih po svetovni vojni razmerje med Italijani in Francozi neprijazno. Po angleških poročilih ima danes Italija v afriški Libiji 200.000 mož.

Vojna v Libiji, bodisi da se Italija brani ali napada, bo povsem drugačna, kakor jo doživljamo v Evropi. V puščavi je najvažnejše vprašanje preskrba z vodo. Voda pomenja za branilca obrambo, za napadalca pa največjo oviro.

Pri napadih na puščavske pokrajine pride samo letalo v poštev. Libija lahko vzdrži vsak sovražni naval, ako obdrži nad njo Italija nadmoč v zraku.

Italija pri obrambi Abesinije

Nekoliko drugače so pa zaenkrat razmere v severnovzhodnem italijanskem kolonialnem

ozemlju. Našim čitateljem je še v živem spominu, kako odločilnega pomena je bilo za Italijo v vojni z Abesinijo, da ji je bil odprt za ladijski promet Sueški prekop. Danes je v tem oziru drugače. Anglija je zaprla Suez in je odrezala Italijo od njenih kolonij: Eritrea, Abesinija in italijanska Somalija. V vojaškem oziru so te italijanske afriške kolonije navezane same nase. Samo italijansko letalstvo ima možnost, da vzdržuje zveze z materno deželo in prinaša pomoč.

Nemčija je v vojni z Norveško dokazala, da je mogoče prepeljati v posebnih prevoznih letalih močno pehoto in lažje topove ter avtomatično orožje v velikem številu po zraku na vojaško važne točke. Isto bi zmogla tudi Italija, kar se tiče Abesinije.

Kakor zatrjujejo Angleži, ima Italija v Abesiniji armada od 50 do 80 tisoč mož.

Ako bi se lotili Angleži napada na Abesinijo, bo šlo za tem, v koliko lahko računa Italija na zvestobo abesinskih plemen, na premoč v zraku in koliko čet lahko pošljejo Angleži iz svojih kolonij proti Abesiniji.

Umrl je narodni trgovec in posestnik. V starosti 62 let je preminul v Mariboru g. Davorin Tombah, bivši trgovec in veleposrednik v št. Vidu pri Ptuj. Bil je iz revne družine. Za njegovo vzgojo je poskrbel že davno umrl g. Jožef Tombah, dekan v Rogatcu in pozneje župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami, ki je bil nadarjenemu fantu atric. Blagopokojni se je posvetil trgovskemu stanu, v katerem je imel srečo in je užival največji ugled po vseh Halozah. Trgovino je imel v št. Vidu pri Ptuj. Pečal se je z nakupovanjem poljskih pridelkov. Bil je edini predvojni slovenski izvoznik krompirja in drugih pridelkov v Egipt ter ostale države. Haložani so ga čislali kot res pravega trgovca, ki je znal ljudem pravo svetovati ter pomagati. Kupil si je veleposest z lepo obdelanimi vinogradi, v katerih je prideloval slovečo kapljico. Že pod Avstrijo je bil znan neustrašen narodnjak, katerega so vzele oblasti ob izbruhu svetovne vojne posebno na muho. Celih sedem mesecev je bil med vojno z drugimi zavednimi Slovenci zaprt v graških ječah. Dolga leta je bil načelnik trgovskega združenja za ptujsko okolico. Pred 12 leti je opustil svojo cvetočo trgovino v št. Vidu, katero je vodil 30 let, in se je preselil v Maribor, kjer je užival odhiti do mnoge prerane smrti. S Tombahom je izgubil »Slov. gospodar« dopisnika. Kot gospodarski strokovnjak je rajni rad pisal temeljite sestavke gospodarske vsebine. Umrl je brez potomstva. Žaluje za njim brat g. dr. Jože Tombah, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru. Vrlenu narodnjaku ter narodnemu buditelju in borcu za slovenske pravice ostani ohranjen časten in hvaležen spomin!

Umrla je Zupanc Marija v Zg. Doliču. Umrla je blaga Zupancova (Arnejeva) mati iz Zgornjega Doliča. Pokojna Zupanc Marija je bila doma iz ugledne Hofove rodbine v Zg. Doliču, ki je dala v telu let že dve sestri-redovnici. Plovdovi njene dobre krščanske vzgoje so se pokazali posebno, ko se je leta 1907. poročila s sedanjim gospodarjem Alojzom. Prva leta zakona so potekala v neskaljeni sreči, saj je ta skromna, globoko verna žena in pridna gospodinja znala priključiti in ohraniti nad hišo božji blagoslov. Ko pa je leta 1914. zajel tudi Zupancovo rodbino temen oblak vojne in je moral gospodar na bojno polje, se je tudi zanjo začela tista križeva pot, ki je terjala od nje eno samo nepretrgano verigo trpljenja in žrtv. Pogumno je čuvala dom, krmarila s šestimi malimi otročki skozi hude čase in čvrsto vodila obsežno gospodarstvo. Dala je življenje enajsterim neboljjenčkom, dva sta pa umrla že v mladosti. Vse ostale otroke je vzgojila v značajne Slovence in pridobitne gospodarje svojega imetja, znala jim je vcepti s svojo mehko tudi srčno dobroto in je uživala od vseh prav do smrti globoko zaupanje. Hčerka Mišelina se je posvetila redovniškemu poklicu, letos je na beograjski univerzi napravila doktorat. Z možem vred sta poskrbela za primerno izobrazbo vseh svojih otrok, vsi razen najmlajšega Franceta, ki obiskuje še meščansko šolo, so že preskrbljeni. Skratka: ljubeča soproga in dobra mati! Da je pa imela srce za uboge, ni treba posebej poudarjati. To priča preko sto varovancev, krstnih in birmank, ki jim je — po-

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Upokojeni g. župnik Jožef Sigi umrl. Tik pred zlato sv. mašo je umrl 25. junija g. Jožef Sigi, upokojeni župnik, ki je preživel pokoj v župniji Teharje pri Celju. Rodil se je leta 1865. pri Sv. Križu pri Rogaski Slatini. Mašniško posvečenje je prejel leta 1890. Kaplanoval je v Kamnici pri Mariboru. Dolga leta je bil župnik v Trbonjah pri Muti, od koder je šel za župnika v Dramlje pri Celju. Leta 1932. je stopil v pokoj in se je naselil v Teharju pri Celju, kjer bi bil 14. julija obhajal zlato sv. mašo. Rajni je slovel po vsej škofiji kot izborni tenorist, ki je ohranil svoj blagodoneč glas še tudi na starost. V dušnem pastirstvu je bil priljubljen radi svoje srčne dobrote in izredne miroljubnosti. Tudi v pokopu je rad pomagal teharskemu gospodu, kjer koli je mogel. Blagemu gospodu Jožefu bodi Vsemogočni večni plačnik!

Okrajni glavar in znan pisatelj umrl. V škofiji Luki je podlegel v uradni pisarni srčni kapi dne 25. junija tamošnji okrajni glavar g. Matija Malešič. Rajni je bil rodom iz Bele krajine. Po prevaru je bil v službi v Murski Soboti in nekaj let v Mariboru, kjer je bil nekaj časa tajnik na velikem županstvu. Iz Maribora so ga premestili v Ormož, v Banja Luko, od koder

Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po hudi zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

je prišel za okrajnega glavarja v Slov. Konjico. Iz Konjice je bil prestavljen v Logatec in škofjo Loko. Rajni je bil najbolj srečen med štajerci in je tudi poročil Slovenko od severne meje iz znane Krenove hiše na Plaču, s katero je živel v srečnem zakonu. G. Matija je Slovincem dobro znan po svoji izredni pisateljski nadarjenosti. Pisal je iz ljudskega življenja zajeta povesti za Mohorjevo družbo, za Mladiko in Dom in svet. Sam pravi belokranjski kmečki sin je v svojih povestih najrajši slikal kmečko življenje, ki je prepleteno z veseljem in trpljenjem. Tudi »Slov. gospodarja« je rad zalagal z božičnimi črticami, dokler je bival v Mariboru. Po svoji naravi je bil dobričina, a je kljub vsej dobrosrčnosti ter strpljivosti moral iz Slovenije v Banja Luko po službeni potrebi. Mnogo prerano preminul g. Malešič si je postavil med slovenskim narodom najlepši in trajen spomenik s svojimi povestmi, po katerih bodo Slovenci vedno radi segali. Velikemu slovenskemu kmečkemu sinu ostani ohranjen časten ter hvaležen spomin, žalujoči ženi in otročičem ter Krenovi rodbini na Plaču pa naše iskreno sožalje!

Ljudskošolski g. upravitelj umrl. V mariborski bolnišnici je umrl 30. junija v starosti 78 let g. Anton Gradišnik, upokojeni šolski upravitelj. Rajni je bil dolgo let šolski upravitelj v Polju ob Sotli, kjer je vzgojil več rodov učencev, kateri mu bodo ohranili hvaležnost za življenjsko izobrazbo. Po upokojitvi se je preselil v Maribor in užival nekaj let zasluženi pokoj. G. Gradišnik je bil eden tistih vzgojiteljev, katere mu je bila šola vse. Blagopokojnemu ostani ohranjen hvaležen spomin, soprogi in sinu pa naše sožalje!

Ljuba Tilka!

Danes pa bo moje pismo dolgo. Potrpil

Najprej Ti moram sporočiti, da je Tvojemu očetu prav dobro. Zdaj čez dan že sedijo, za silo lahko premaknejo desno nogo in desno roko in celo zapišejo že lahko kaj. Tvoje pismo jih ni le razveselilo, ampak ganilo. Naročili so mi, naj, kadar Ti bom spet pisala, ne pozabim zapisati, da Te lepo pozdravljajo...

Zdaj pa, ljuba Tilka, Ti bom izlila svoje srce. Ti si mi bila vedno edina prijateljica, nikomur drugemu ne morem potožiti, nekemu pa se moram izpovedati, ker mi je tako hudo.

Da Ti takoj povem: z doktorjem Silanom je vse pri kraju, zaroka se je razdrla.

Kako se je zgodilo?

Sama ne vem. Vse se mi zdi kakor hude sanje in je vendar vse resnično. Povedala Ti bom vse po vrsti, kako je prišlo.

Konec oktobra je prišel doktor zopet k Tvojemu očetu. Bil je nenavadno tih in mudilo se mu je. Mimogrede se je tako čudno ozrl na mojo roko, kjer sem nosila njegov prstan. Potem je dejal suho, da je očetu dobro in da ga zdaj ne bo več, če ga ne bomo klicali.

(Dalje sledi)

*Šentanel dne 25. novembra 1890.

umrla gospa Majer. Moj Bog, kako je bilo! Ne moreš si misliti, kako je mož uganjal. Tuli je, lase si je pipal, po tleh se je valjal, vedno smo morali biti za njim, ker se je bilo bati, da si bo kaj hudega storil. Stara gospa se je prej umirila. Lidija se je sicer tudi jokala, ker je druge videla, da se jočejo, pravega pojma pa še nima o nesreči in si le želi, da se jaz z njo igram. Odkar ji je mati umrla, sem jo vzela v svojo sobo in tudi spi pri meni. Stara gospa spi v gospodovi sobi, ker se boji za njega. Meni se ljudje smilijo; tako bogati so in vendar tako nesrečni. Kjer jim morem, jim pomagam. Gospod in njegova tašča sta se tako navadila name, da me pri vsaki reči vprašata za nasvet. Gospa je zetu že večkrat prigovarjala, da bi šli v kako drugo letovišče; gospod pa pravi, da ne gre več iz tega kraja, kjer mu je žena pokopana. Bog ve, kako se bo še to končalo. Jaz bi se od Lidije kar težko ločila. Priti pa bo seveda moralo prej ali slej.

Ona gospa iz Gorice je odpotovala. Obljubila mi je, da pride pred božičem semkaj pome... Če boš špetinovega Matija kaj videla, pozdravi ga in reci mu, da mi je dobro in da upam, da mu bom ob letnem dnevu vrnila z obrestmi vred, kar mi je posodil. Pozdravi tudi Katro in poljubi moja otroka!

Tvoja Tilka.*

krogla. Strokovnjaki menijo, da gre za najstarejši ladijski top in enega najstarejših modelov topov sploh. Ohranili se je razmeroma dobro zato, ker je bila cev zaščitena s čepom iz hrastovine. Ta zamašek je imel po vsej priliki ta namen, da poveča silo strela. Doslej so ta najstarejši model poznali samo po opisu starega francoskega kronista Froissarta.

Vsak 51. zemljan ima že telefon. Medtem ko je znašalo ob začetku stoletja število vseh telefonskih aparatov na svetu komaj dva milijona, ga cenijo danes na 42.6 milijona. V času, ko se je število zemljanov pomnožilo za 36%, je naraslo število telefonov za 2000%, tako da ima teoretično danes že vsak 51. zemljan svoj telefonski aparat.